

TILSKIPUN RÁÐSINS

frá 9. febrúar 1976

um framkvæmd meginreglunnar um jafnrétti karla og kvenna varðandi aðgang að störfum, starfsþjálfun og stöðuhækkunum, sem og varðandi starfskjör

(76/207/EBE)

RÁÐ EVRÓPUBANDALAGANNA HEFUR,

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

með hliðsjón af stofnsáttmála Efnahagsbandalags Evrópu, einkum 235. gr.,

1. gr.

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar,

með hliðsjón af álitum Evrópuþingsins ⁽¹⁾,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽²⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

Í ályktun ráðsins frá 21. janúar 1974 um aðgerðaáætlun á sviði félagsmála ⁽³⁾ eru þær aðgerðir taldar meðal forgangsverkefna sem miða að jafnrétti kvenna og karla að því er varðar aðgang að störfum, starfsþjálfun og stöðuhækkunum, sem og hvað varðar starfskjör, að launum meðtöldum.

Að því er varðar laun samþykkti ráðið þann 10. febrúar 1975 tilskipun 75/117/EBE um samræmingu á lögum aðildarríkjanna er varða beitingu meginreglunnar um sömu laun karla og kvenna ⁽⁴⁾.

Einnig virðist þörf á aðgerðum af hálfu bandalagsins til að ná fram meginreglunni um jafnrétti karla og kvenna varðandi aðgang að störfum, starfsþjálfun og stöðuhækkunum, sem og varðandi önnur starfskjör. Jafnrétti meðal karla og kvenna á vinnumarkaðinum er eitt af markmiðum bandalagsins, að því leyti sem það tengist samræmingu lífs- og starfskjara samtímis því, meðal annars, að umbótum sé haldið áfram. Sáttmálinn veitir ekki nauðsynlegt umboð til þessa.

Síðar ber að skilgreina meginregluna um jafnrétti að því er tekur til almannatrygginga og tryggja að hún komi til framkvæmda stig af stigi, með sérstökum gjörningum.

⁽¹⁾ Stjtið. EB nr. C 111, 20. 5. 1975, bls. 14.

⁽²⁾ Stjtið. EB nr. C 286, 15. 12. 1975, bls. 8.

⁽³⁾ Stjtið. EB nr. C 13, 12. 2. 1974, bls. 1.

⁽⁴⁾ Stjtið. EB nr. L 45, 19. 2. 1975, bls. 19.

1. Markmiðið með tilskipun þessari er að hrinda í framkvæmd í aðildarríkjunum meginreglunni um jafnrétti karla og kvenna hvað varðar aðgang að störfum, að meðtöldum stöðuhækkunum, sem og að starfsþjálfun og einnig hvað varðar starfskjör og almannatryggingar, samkvæmt þeim skilyrðum sem um getur í 2. mgr. Þessi meginregla verður hér eftir nefnd „meginreglan um jafnrétti“.

2. Með það fyrir augum að tryggja framkvæmd meginreglunnar um jafnan rétt til almannatrygginga stig af stigi, mun ráðið, að fenginni tillögu framkvæmdastjórnarinnar, samþykkja ákvæði er skilgreina efni hennar, gildissvið og hvernig beitingu hennar skuli háttað.

2. gr.

1. Í eftirfarandi ákvæðum skal það felast í meginreglunni um jafnrétti að óheimilt sé að mismuna einstaklingum vegna kynferðis þeirra, hvort heldur beint eða óbeint, einkum með tilvísun til hjúskapar- eða fjölskyldustöðu.

2. Tilskipun þessi kemur ekki í veg fyrir að aðildarríkin geti undanskilið frá gildissviði hennar þau störf og, eftir því sem við á, starfsþjálfun, þar sem kynferði launþegans getur skipt sköpum vegna eðlis og umhverfis viðkomandi starfs.

3. Tilskipun þessi kemur ekki í veg fyrir ákvæði um verndun kvenna, einkum í sambandi við meðgöngu og barnsburð.

4. Tilskipun þessi kemur ekki í veg fyrir ráðstafanir sem ætlað er að stuðla að því að karlar og konur hafi sömu tækifæri, einkum með því að afnema það misrétti sem er nú við lýði og hefur áhrif á tækifæri kvenna á þeim sviðum sem um getur í 1. mgr. 1. gr.

3. gr.

1. Beiting meginreglunnar um jafnrétti felur í sér að öll mismunun vegna kynferðis sé með öllu óheimil þegar um er að ræða aðgang að störfum eða stöðum, að meðtöldum forsendum fyrir vali á umsækjanda, á hvaða sviði eða í hvaða starfsgrein sem er og á öllum starfsstigum.

2. Í þessu skyni skulu aðildarríkin gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að:

- a) lög og stjórnarsýslufyrirmæli sem eru andstæð meginreglunni um jafnrétti verði felld úr gildi;
- b) ákvæði í heildarkjarasamningum, einstökum starfsamningum, innri reglum fyrirtækja eða í reglum um einstakar atvinnu- eða starfsgreinar, sem brjóta í bága við meginregluna um jafnrétti, verði lýst ógild eða heimilt verði að ógilda þau eða breyta þeim;
- c) lög og stjórnarsýslufyrirmæli sem eru andstæð meginreglunni um jafnrétti verði endurskoðuð þegar verndarsjónarmið þau sem þau byggðust upphaflega á eru ekki lengur á rökum reist. Þar sem svipuð ákvæði er að finna í kjarasamningum er þess krafist af launþegum og vinnuveitendum að þeir framkvæmi endurskoðun þessa.

4. gr.

Beiting meginreglunnar um jafnrétti varðandi leiðsögn í starfi, aðgang að starfsþjálfun, viðbótarþjálfun og endurmenntun, af öllum gerðum og á öllum stigum, felur í sér að aðildarríkin skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að:

- a) lög og stjórnarsýslufyrirmæli sem eru andstæð meginreglunni um jafnrétti verði felld úr gildi;
- b) ákvæði í heildarkjarasamningum, einstökum starfsamningum, innri reglum fyrirtækja eða í reglum um einstakar atvinnu- eða starfsgreinar, sem brjóta í bága við meginregluna um jafnrétti, verði lýst ógild eða heimilt verði að ógilda þau eða breyta þeim;
- c) með fyrirvara um frelsi það sem tilteknum einkareknum þjálfunarstofnunum er veitt í sumum aðildarríkjunum, leiðsögn í starfi, aðgangur að starfsþjálfun, viðbótarþjálfun og endurmenntun verði háð sömu skilyrðum og opin á sömu stigum án nokkurrar mismununar vegna kynferðis.

5. gr.

1. Beiting meginreglunnar um jafnrétti í tengslum við starfskjör, að meðtöldum skilyrðum um brottvikningu úr starfi, felur í sér að tryggja ber körlum og konum sömu skilyrði án mismununar vegna kynferðis.

2. Í þessu skyni skulu aðildarríkin gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að:

- a) lög og stjórnarsýslufyrirmæli sem eru andstæð meginreglunni um jafnrétti verði felld úr gildi;
- b) ákvæði í kjarasamningum, einstökum ráðningarsamningum, innri reglum fyrirtækja eða í reglum um einstakar atvinnu- eða starfsgreinar, sem brjóta í bága við meginregluna um jafnrétti, verði lýst ógild eða heimilt verði að ógilda þau eða breyta þeim;
- c) lög og stjórnarsýslufyrirmæli sem eru andstæð meginreglunni um jafnrétti verði endurskoðuð þegar verndarsjónarmið þau sem þau byggðust upphaflega á eru ekki lengur á rökum reist. Þar sem svipuð ákvæði er að finna í kjarasamningum er þess krafist af launþegum og vinnuveitendum að þeir framkvæmi endurskoðun þessa.

6. gr.

Aðildarríkin skulu leiða í landslög þau ákvæði sem nauðsynleg eru til að gera öllum einstaklingum, sem telja sig órétti beitta vegna þess að meginreglan um jafnrétti, í skilningi 3., 4. og 5. gr., hafi ekki verið virt, kleift að sækja rétt sinn fyrir dómstólum eftir að hafa leitað til annarra lögbærra yfirvalda eftir því sem unnt er.

7. gr.

Aðildarríkin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að vernda launþega gegn brottvikningu úr starfi vegna kvörtunar innan fyrirtækisins eða vegna málareksturs sem ætlað er að knýja fram að meginreglan um jafnrétti sé virt.

8. gr.

Aðildarríkin skulu sjá til þess að öllum tiltækum ráðum sé beitt, til dæmis á vinnustöðum, til að vekja athygli launþega á ákvæðum sem samþykkt eru samkvæmt tilskipun þessari, sem og ákvæðum sem þegar eru í gildi og koma málinu við.

9. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnarsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari innan þrjátíu mánaða frá birtingu hennar og tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Aðildarríkin skulu þó, að því er varðar fyrsta hluta c-liðar 2. mgr. 3. gr. og fyrsta hluta c-liðar 2. mgr. 5. gr., láta fara fram frumathugun á þeim lögum og stjórnarsýslufyrirmælum sem um getur þar og, ef þörf krefur, gera þar á frumbreytingar innan fjögurra ára frá birtingu tilskipunar þessarar.

2. Aðildarríkin skulu meta með reglubundnu millibili þau störf sem um getur í 2. mgr. 2. gr. svo unnt sé að ákveða, í ljósi félagslegra breytinga, hvort réttlætanlegt sé að viðhalda þeim undanþágum sem tilgreindar eru. Þeim ber að tilkynna framkvæmdastjórninni um niðurstöður þessa mats.

3. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði landslaga sem samþykkt verða um málefni sem tilskipun þessi nær til.

10. gr.

Innan tveggja ára frá lokum þrjátíu mánaða tímabilsins sem fastsett er í fyrri undirgrein 1. mgr. 9. gr., skulu aðildarrík-

in láta framkvæmdastjórninni í té allar nauðsynlegar upplýsingar svo hún geti tekið saman skýrslu fyrir ráðið um beitingu tilskipunar þessarar.

11. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 9. febrúar 1976.

Fyrir hönd ráðsins,

G. THORN

forseti.